

Mittetulundusühing Vanamõisa küla

VANAMÕISA KÜLA
A R E N G U K A V A
2009 – 2015

Vanamõisa küla 2008

SISUKORD

Eessõna	3
Sissejuhatus	5
Küla kirjeldus ja tänane olukord	
Küla ajalooline taust	6
Küla paiknemine	8
Maanteed ja raudteed	8
Küla looduslikud olud	9
Küla majanduslikud olud	9
Küla infrastruktuur	10
Sotsiaalne infrastruktuur	11
Küla traditsioonilised üritused	13
Külaelanikkond	16
Küla inimkapital	16
Külaelanike koostöö	17
Seltsitegevus	19
Küla muutumine ja arengutendentsid	20
Küla käsitlevad õigusaktid	21
Küla vajadused	
Küla probleemid	21
Küla vajadused	22
Visioon	
Vanamõisa küla tulevikupilt 2015 ja kaugemas perspektiivis	23
Arengueelistused ja eesmärgid	
Vanamõisa küla arengu üldeesmärgid	23
Eelisarendatavad valdkonnad tähtsuse järjekorras	24
Tegevuskava	
Tähtsamad tegevused aastal 2008-2015	29
Arengukava jälgimine ja korrigeerimine	30
Lisad	
Lisa 1. Tegevuskava	31
Lisa 2. Vanamõisa küla SWOT analüüs	36
Koostajad	37

EESSÕNA

Hea lugeja, Teie ees on Vanamõisa küla arengukava lähemaks ajaperioodiks aastani 2015 ja tulevikupilt kaugemas perspektiivis. Käesolev arengukava on küla teine arengukava, esimene oli perioodiks 2003-2008. Arengukava on koostatud küla inimeste omaalgatuse korras oma tuleviku kujundamise eesmärgil. Kajastades Vanamõisa küla tänast tegevust, on arengukava mõeldud vaatama tulevikku, et äratada huvi siia elamaasujates ja siia investeerijates – sihiks on küla elutegevuse hoogustamine ja mitmekesistamine elujõulise inimtegevusega.

Vanamõisa küla arengukava haarab ka Alliku küla Vanamõisa poolset osa ehk siis nagu külainimesed seda ise nimetavad Vana Allikut. Pool Alliku küla, mis jääb Väana jõest Vanamõisa küla poole (lõuna poolne osa). Alliku küla rahvas on väga tihedalt seotud MTÜ Vanamõisa küla tegemistega. Asub ka ju Vanamõisa seltsimaja aadressi järgi Alliku külas. Suheldakse ka Püha külaga. Kuna Püha külas on hajaasustus, siis tihedamad kaasalööjad MTÜ tegemistest on inimesed kes elavad Alliku küla naabruses. Teine pool küla jääb rohkem Hüüru küla poole ja kaaslööjaid on sealt vähem.

Koostamise käigus pandi kokku lühike ülevaade meie asukohast ja rahvastikust, ajaloost ja traditsioonidest, ressurssidest ja keskkonnast, kirjeldati olemasolevat situatsiooni, püüdes lahti mõtestada igat olulisemat tahku meie küla elutegevusest. Käsitledes probleeme, püüti mõista nende põhjuseid ja otsiti lahendusi edasiseks tegevuseks.

Me hindasime küla kui terviku ja selle tähtsamate eluvaldkondade tugevaid ja nõrku külgi ning välises keskkonnas peituvaid võimalusi ja kätkevaid ohte, mõtlesime ühiselt sellest, kuidas meie küla tugevusi ja võimalusi ära kasutada, nõrkusi vähendada ja ohte aga vältida.

Lahenduste otsimise mitmekülgses protsessis on kujundatud ettepanekud, mis kajastuvad väljapakutud meetmetes ja tegevuskavas, toetamaks arengu üldisemaid ja vahetumaid eesmärke, mille saavutamine kogusummas võiks meid viia lähemale meie küla ühiselt sõnastatud visiooni täitumisele.

Arengukava ei ole dogma ega ka igavesti kestev vaid ikka ja tegelikult kiiresti muutuv dokument. Niivõrd kuidas muutuvad tingimused meie ümber ja teisalt meie enda arusaamad meid ümbritsevast elust, on vaja muudatusi ka arengukavas. Seda elavana hoides ootame ka Teie aktiivset osalust muutustarvete märkamiseks ja nende ning muude tähelepanekute

edastamiseks koostajatele, et ajaga kaasas käia. Olgem ise oma tuleviku tegijad ja selle aktiivsed kujundajad, vähemasti mis puudutab koduküla nimega Vanamõisa. Külarahvas, kes on oma tulevikus kokku leppinud suudab palju ära teha.

Lugupidamisega koostajate nimel,

Katrin Krause

SISSEJUHATUS

Vanamõisa küla asub Harjumaal Saue vallas Saue linna külje all. Küla arengukava koostamise tingis vajadus arendada külaelu eesmärgipäraselt ja terviklikult. Küla arengukava hõlmab kõiki külaelu küsimusi ning haarab kõiki külaelanikke.

Külale on valitud külavanem ja külakogu, kelle põhitegevuseks on arengukava koostamise organiseerimine ning ellurakendamine. Koostööd tehakse MTÜ Vanamõisa külaga.

08. veebruaril 2003 toimus küla esimene üldkoosolek, kus valiti külavanemaks Raul Sihver ja kümneliikmeline külakogu. Otsus Vanamõisa küla arengukava koostamiseks aastateks 2003-2008 tehti juunis 2003 Vanamõisa küla koosolekul. Koosolekul osales 70 külaelanikku. Valiti arengukava koostamise algatusrühm – eestvedajaks külavanem Raul Sihver ning suunati kaks külaelanikku (Ergo Paalman – MTÜ Vanamõisa küla juhatuse liige ja Kristel Kuimet – Vanamõisa külakogu liige) Kodukant Harjumaa poolt korraldatud küla arengukava koostamise koolitusele.

2008 a. alguses hakati mõtlema uue arengukava kirjutamisele. 06. aprill 2008 kutsuti kokku küla üldkoosolek, kus võeti ühiselt vastu otsus kirjutada uus arengukava aastateks 2009-2015, ning määrati töörihm.

Vanamõisa küla arengukava on koostatud kohaliku ja kodanikuinitsiatiivi alusel. Selle koostamise protsessile, sealhulgas läbiviidud koolitustele on vahendeid leitud projekti põhiselt Kodukant Harjumaa poolt korraldatud külaliidrite koolitusest. Uue perioodi arengukava koostamise vajadus algatati Vanamõisa külakogu ja MTÜ Vanamõisa poolt 2008 aasta algul ja selle põhimõtteid on arutatud ja otsustatud erinevate huvigruppidega läbiviidud koosolekutel ajavahemikul veebruarist 2008 kuni novembrini 2008.

Arengukavas esitatud probleemid on algatatud ja lahendusettepanekud on tehtud peamiselt Vanamõisa ja Alliku külarahva poolt. Peale arengukava kinnitamist Saue valla volikogu poolt on muutunud need eelkõige valla ametnikkonna aga ka paljude teiste ametiasutuste poolt lahendatavateks praktilisteks küsimusteks.

Arengukava on kontsentreeritud materjal, mis kajastab küla elutegevust võimalikult täielikult, võttes kokku arvukates materjalides ja dokumentides, aga samuti inimeste teadvuses olevad üksikasjad.

Arengukava koostamise protsessi ettevalmistamist ja koostamist koordineeriti Vanamõisa seltsimaja juhataja Katrin Krause juhtimisel. Ülesandeid jagasid omavahel külavanem Vahur

Utno, külakogu liikmed Tiina Marjamaa, Eha Lettermo, Helle Koppel, Ädu Kriisa, Andres Laineste, MTÜ Vanamõisa küla juhatuse liikmed Ergo Paalman, Eero Kaljuste, Kristel Kuimet. 13. november 2008 toimus töörühma koosolek kus koostati uus SWOT ja pandi paika peamised tegevused aastaks 2015. Arengukava viimane täienduste tegemine toimus külarahva poolt 2008. a. novembri lõpus, kus ettepanekuid läbi küla infolisti, kus on üle saja kontakti.

KÜLA KIRJELDUS JA TÄNANE OLUKORD

Küla ajalooline taust

Vanamõisa küla ajalugu

Julius Põldmäe Märkmeid Keila kihelkonnast ja Saue vallast (AS Infotrukk Tallinn 1993)

KERGUTA küla

Aastail 1312-1450 kuulub küla de Kirkota vasalli suguvõsale, 1459 a. Godeke Bremen pandib küla Frederik Depenbekile, 1482 panditakse Tallinna Jaani seegile, kes peab külas vakuseid. Siis lähevad pandikirjad mõisa üle Hermen Lodele, kes müüb mõisa 1513 aastal Claus Mecksile Sakust. Aastail 1564-1575 kuulub mõis Rootsi kroonile. 18. sajandi alguses eraldati mõis Saku küljest.

Talupojad on külast ümber paigutatud väljapoole mõisamaid, 1566 aastal on talusid veel 3, kolme adramaaga (1 adramaa ~ 8 hektarit). Selle vana mõisa kohale rajati varsti jälle uus mõis ning seda nimetatakse 1716 aastal "Vanamõisaks". 1880 a. (Wannamois või Wannamisa) rentnikuks Lutheri-nimeline orbudemaja.

1493 a. on külas 6 talu, 1494 a. 9 talu, 1506 a. 10 talu, 1599a. 10 talu 16 adramaaga.

Küla nimest:

1312- Kirkota

1376- Kyrketouwe

1497- Kirkente

1692- Kirckota

1900- Vanamõisa rüütlimõis ja Kerguta küla

Rahvale väga raskeks kujunenud Põhjasõjaga kaasnev katk jõudis Põhja –Eestisse 1710 aasta suve teises pooles. Katk laastas Keila kihelkonnast kõige enam just Vanamõisa, kus suri

96,5% elanikest ehk 115 inimesest jäi ellu ainult 4 inimest. Keila kihelkonnas tekkisid mitmed katkuaegsed matmispaigad väljaspool surnuaeda. Üks suurematest matmispaikadest olnud Lehmja mõisa maa peal, Saue koolimaja ja Hallika küla vahel, kus varem asunud suurtesse aukudesse olnud hea hõlbus surnuid matta. 1716 a. oli aga külas juba mehi 16 ja naised 12.

1725 a. revisjonimaterjalide põhjal kuulus mõis kapten Ludwigile, kes esitas küla elanikeks pooladriksid Kaljapulga Rein (peres 6 inimest), kubjas Lodi Jahn (peres 5 inimest). Veerandadriksid Kleiso Mart (peres 6 inimest), Rautseppa Thomas (peres 6 inimest), Tönnö Pentti (peres 6 inimest), Rautseppa Jack (peres 4 inimest), Tostri Evert (peres 5 inimest), Pentti Jahn (peres 4 inimest), Halliko Jürre (peres 2 inimest). Kokku 42 inimest.

1873 asutati Vanamõisa külakool.

1890 liideti Vanamõisa vald koos teiste ümberkaudsete väikeste valdadega üheks suureks Saue vallaks. Saue valla pindalaks kujunes 150 km², elanikke aastal 1934 – 2219. Talusid oli 510, nende kasutuses maad 11324 ha.

Vanamõisa küla aardeleid

A. Friedenthalil on nimetatud kokku 996 münti, millest hilisemad kuuluvad 10. sajandi lõppu. Kirjanduse ja arhiiviandmed leidude kohta ei ole päris selged. Kirjanduses on leiukoht tuntud üldiselt endise Saue (saksa keeles Friedrichshof) mõisa järgi. 1922.a. koostatud G. Niggoli Keila kihelkonna kirjelduses aga nimetatakse leiukohta Vanamõisa küla järgi. A. Friedenthali andmeil mündid leitud kahel korral 1913. a. raadiojaama ehitamisel Surnumäe- nimelisel künkal, mis kujutab endast muistset matusekohta. Keila kihelkonna kirjelduses mainitakse sama kungast Surnumäe põllu nime all, mis asetseb Vanamõisa külas valla koolimaja läheduses. Vähemalt ühe leiu mündid olevat olnud kahes savinõus. Hilisemate andmete järgi ENSV TA Ajaloo Instituudi arheoloogia ja etnograafia sektori arhiivis nimetatakse müntide leiukohaks Liivikumäeks, mis paikneb Saue vallas, Lehmja asunduses, Saue koolimaja läheduses. Müntide kõrval olevat leitud 8 hõbekäevõru. Kõigest sellest võib järeldada, et tegemist on kahe mündileiuga, mis avastati 1913.a. seoses raadiojaama ehitamisega kruusakünkal Vanamõisa külas endise Saue valla koolimaja läheduses. Üks leidudest sattus Ermitaazi ja on Eesti aardeleidude TOP 25 hulgas 3. kohal.

Küla paiknemine

Vanamõisa küla kuulub Saue valla koosseisu. Saue vald asub Harjumaal Tallinnast edelas ning piirneb Harjumaa Tallinna linna Nõmme linnaosa ning Harku, Keila, Kernu ja Saku vallaga ning Raplamaa ja Kohila vallaga. Saue vald on rõngasvald – tema territoorium ümbritseb eraldi omavalitsusüksust Saue linna. Otse Saue linna külje all asubki Vanamõisa küla.

Vanamõisa külast itta jääb Laagri alevik, lõunasse Saue linn ja Saku vald. Läände jääb Aila küla ja Keila vald Tutermaa külaga. Loodes paikneb Kiia küla ning põhjapool asetsevad Alliku – ja Püha küla.

Valla keskusesse, mis asub Laagri alevis on 6 km, Saue linna 1 km. Vanamõisa küla on Eesti pealinnalähedane küla, 20 km Tallinna kesklinnast. Pealinna lähedus mõjutab küla arengut. Paljud külaelanikud töötavad Tallinnas ja Saue.

Vanamõisa külas elanike arv seisuga 01. detsember 2008. valla registri andmetel oli 344.

Alliku külas elanike arv seisuga 01. detsember 2008. valla registri andmetel oli 984.

Maanteed ja raudteed

Vanamõisa küla läbivad järgmised riigimaanteed:

- Põhimaantee „4“ - Tallinn – Pärnu – Ikla (lõunapiir)
- Kõrvalmaantee „11184“ Alliku – Laagri – Hüüru
- Kõrvalmaantee „11185“ Hüüru – Alliku – Saue
- Kõrvalmaantee „11186“ Tutermaa – Vanamõisa
- Kõrvalmaantee „11192“ Hüüru – Saue (6,5km)

Lähim raudteejaam on Saue linna ja Vanamõisa küla piiril asuv Saue jaam.

Lähim lennuväli on Tallinnas

Lähimad kauba-ja reisisadamad on Tallinnas ja Paldiskis

Lähim külalissadam on Tallinnas ja Keila vallas Lohusalu külas

Küla looduslikud olud

Vanamõisa küla territooriumile ei jää ühtegi looduskaitseala, samuti ei ole kaitstavaid objekte.

Veekogud

Vanamõisa küla läbib Vääna jõgi (valgala 316 km²)

Arheoloogiamälestised

▪ Asulakoht	726-k
▪ Kultusekivi	341-k
▪ Kultusekivi	342-k
▪ Sõeru ohvriallikas	727-k

Põhjavesi

Põhjavesi on suures osas kaitsmata või nõrgalt kaitstud. Olmes ja tööstuses kasutatakse suurkaevudest võetavat põhjavett. Täpne ülevaade töötavatest kaevudest ja neist võetavatest veekogustest puudub. Samuti puuduvad andmed vee kvaliteedi kohta.

Vanamõisa küla maastik on tasane, pinnas on paene, mullakihi paksus keskmiselt pool meetrit. Külas on nii põlde, võsastikke, metsa kui ka soiseid alasid. Tähelepanuväärsed on aga kadastikud, mis kohati meenutavad saarte maastikku. Puuliikidest kasvab külas palju kaski, leppi, mände ja kuuski, vähem saari, pappleid ja haabu.

Küla majanduslikud olud

Peamiseks tööandjaks Vanamõisa külas on ETK süsteemi kuuluv kaubanduskeskus MaxiMarket, mis on ühtlasi ka küla ainuke kauplus ning asub küla äärel, elamurajoonist kaugel – Tallinna külje all.

Vähemal määral pakuvad tööd: Vanamõisa Nurme OÜ, Aate Grupp OÜ, Kasemäe Ratsaspordi klubi, MTÜ Vanamõisa Küla; Remifer Metall OÜ, ACG Logistics, OÜ Saunapunk, MTÜ Vanamõisa Suusaklubi.

Kuna külas on tööandjaid vähe ja lähedal asub Saue linn ning transpordi ühendus Tallinnaga on väga hea, siis töötab väga palju elanikke väljaspool küla (Saue linnas, Tallinnas, Keilas). Vanamõisa külas asuvad Saue valla mõistes keskmise suurusega põllumajandusmaad, neid kasutavate naaberkülade ettevõtted AS Alliku OS ja Eritex Invest, AS Kindlus ja Vanamõisa küla ettevõtjatest harib põldu Vanamõisa Nurme OÜ, hobuseid karjatab Kasemäe RSK.

Küla infrastruktuur

Tehniline infrastruktuur

Teed – Vanamõisa küla läbib terve rida riigimaanteed (v.t. Maanteed ja raudteed lk. 8) Vanamõisa küla enamasustatud rajooni lähedus Saue linnale loob võimaluse kasutada mitmeid ühistranspordivahendeid (rong, marsruuttakso, liinibuss). Transpordiühendus on nii Tallinna linna kui ka vastassuunaga Keila, Paldiski, Klooga.

Külaelanike kõige suuremaks mureks on kõnniteede puudumine ja sõiduteede korrashoid. Küla enamus teedest on kruusakattega, auklikud ja tolmavad. Valla poolt hõõveldatakse teid paar-kolm korda suve jooksul. Varasema ajaga võrreldes on liiklus teedel tihenunud ning koormus teedele mitmekordistunud. Küla enamasustatud tänava Suurevälja tee ääres kõnnitee puudumine on saanud aga külaelanike jaoks lausa eluohtlikuks, seda iseäranis lapsevankrite- ja ratastoolidega liiklejatele.

Talvine teede lumest lahtilükkamine on korraldatud OÜ Kalsep poolt.

Elektrienergia – on olemas kõikides majapidamistes. Küla läbib kõrgepingeliin ja majapidamisi ühendavad õhuliinid. Raske lume ja tugevate tuulte korral esineb tihti volukatkestusi ja pinge langusi.

Vesi – enamik majapidamisi kasutab oma kaevu ja kogumissüsteemi.

Prügimajandus – majapidamistest ja korterelamutest viiakse prügifirmade poolt regulaarselt prügi ära. Avalikud paberi ja pakendikonteinerid asuvad Vanamõisa seltsimaja juures. Aastas korra (kevad) on võimalik prügi ära saata valla poolt tellitud prügiautoga.

Sideteenused – alates juulist 2003 teenindab Vanamõisa küla suurimat tänavat Suurevälja teed (s.h. põiktänavad) Saue linna sidejaoskond, ülejäänut küla teenindab Laagri sidejaoskond. Vastava sidejaoskonna postiauto teenindab mõlemat küla osa iga päev. Postkastid asuvad iga hoone vahetus läheduses.

E-küla – telefoniühendused on suhteliselt head. 1997 aastal paigaldati Suurevälja teele valguskaabel, mille ühendamisel said telefoni kõik soovijad. Küla hõredamalt asustatud

punktides toimivad raadiotelefonid. Samuti on külas väga hea levi kõikidel Eesti mobiiloperaatorvõrkudel.

Suurel osal Suurevälja teel elavast külaelanikkonnast on olemas internetiühendus, mis on paigaldatud küla ühiste jõududega kõigile soovijatele.

Tänavavalgustus – Tänavavalgustusega on hetkel kaetud ainult Suurevälja tee.

Infotahvlid – Vanamõisa külas on nelja strateegiliselt tähtsamasse punkti paigaldatud spetsiaalsed infotendid, kuhu riputatakse regulaarselt teateid ja kuulutusi vallas ja külades toimuva kohta.

Viidad – Maanteedele küla piiridel on paigaldatud küla nimega asukohamärgid, igal tänaval on tänava nimega silt.

Sotsiaalne infrastruktuur

Info – Saadakse põhiliselt kätte kohaliku valla ajalehe “Koduvald” kaudu. Külasisese info edastamise allikaks on küla teadetetahvel ja maililist, kus on sadakond aadressi, lisaks veel ülevallaline maililist ning suust suhu info.

Haridus – Vanamõisa külas hariduse omandamise võimalus puudub. Lähim kool asub Saue linnas, kus samuti asub ka lähim raamatukogu. Saue kooli viib lapsi koolibuss. Vanamõisa küla lapsed õpivad valdavalt Saue Gümnaasiumis ja Laagri Koolis. Lasteaias käivad lapsed Sauel, Laagris ja Tallinnas.

Tervishoid ja sotsiaalhoolekanne – Piirkonnajärgne arst asub Laagri Tervisekeskuses, kuid suur hulk külaelanikke käib Saue linna läheduse tõttu perearsti juures Saue Tervisekeskuses. Piirkonnajärgse perearstiteenusega ollakse üldiselt rahul, kuid probleemidest tuuakse välja halb transpordiühendus Laagri keskusega ning see, et arstid ei taha teha koduviisiite.

Turvalisus – Enamasustatud piirkondades tunnevad inimesed üksteist hästi ning iseeneslikult toimib naabrivalve. Lähiaja plaanidesse on võetud ametliku naabrivalve organiseerimine.

Teenindus – Lähimad kauplused, post ja muud teenindusettevõtted (juuksur, turg, kohvik) asuvad Saue linnas. Vanamõisa külal on küll oma kauplus (Laagris MaxiMarket), kuid see jääb elamurajoonidest väga kaugemale Tallinna piirile ning seega külaelanike jaoks igapäevaseks kasutamiseks peaaegu olematu.

Kultuur ja sport – 2003 aasta jaanuaris valiti Vanamõisa külas külavanem ning moodustati külakogu, millega suurenes inimeste koostöö hoogustumine. Inimesed külas hakkasid aktiveeruma, oma soove ja tahet julgelt ja avalikumalt väljendama.

2003 aasta mais loodi MTÜ Vanamõisa küla, mille eesmärgiks sai Vanamõisa küla arengukava koostamise organiseerimine koostöös kõigi külaelanikega, küla arendamine ja

koostöö Saue vallaga, külaelu kaasaegsemaks muutmine ja kodukandi heakorrastamine, ühiste probleemide lahendamine ja majandustegevuse arendamine. Selle tarbeks saatis MTÜ Vanamõisa küla ühe külaelanik (Ergo Paalman`i) ja Vanamõisa küla külakogu teise külaelaniku (Kristel Kuimet`i) Kodukant Harjumaa poolt korraldatud küla arengukava koostamise koolitusele, mille nad ka edukalt läbisid.

Vanamõisa külakogu ja MTÜ Vanamõisa küla koostöö annab väga head võimalused ühiseks külaelu arendamiseks, meelelisuse kujunemiseks.

2003 aasta suvel kohandas MTÜ Vanamõisa küla koostöös Vanamõisa külakogu ja külaelanikega külale kooskäimise kohaks ühe taluniku maatüki. Talgute korras niideti muru, istutati puid ning ehitati lõkkeplats. Nimetatud platsil viidi läbi mitmesuguseid üritusi, millest võtsid osa ka ümberkaudsete külade elanikud (vastlatrall, volbriöö, jaanituli, suur suvelõpupidu koos Vanamõisa käsitöölaadaga).

29.08.2005 sõlmiti maaomanik Raivo Viidu`ga rendileping, mille kohaselt sai Vanamõisa küla lõkkeplatsi täieõiguslikuks kasutajaks ajavahemikus 01.09.2005 - 31.12.2015. Tänapäevaks on sellest kujunenud koht paljude traditsiooniliste küläürituste läbiviimiseks. Vastavalt 22. detsembril 2008 a. volikogu otsusele ostab Saue Vallavalitsus omanikult Reinu I kinnistu jagamisel tekkiva 1,3 ha suuruse Vanamõisa küla lõkkeplatsi aluse maatüki.

Küla lõkkeplatsi vahetus läheduses tegutseb Kasemäe Ratsaspordi Klubi, kus on võimalik hobustega tegelda nii külaelanikel kui ka mujalt pärit huvilistel.

Aastatel 2003-2005 kirjutati EL fondidesse mitmeid projekte taotlemaks finantsvahendeid külale oma seltsimaja rajamiseks. Kõik projektid rahastati ning Alliku külas paiknev vana sohvoosihoone rekonstrueeriti kaasaegseks seltsimajaks.

Seltsimajast sai hästi toimiv külakeskus, kus viiakse regulaarselt läbi erinevaid külatraditsioonilisi üritusi ning käiakse koos huviringides.

2006 aasta seisuga tegutses külas kuus huviringi (ELO; Flamencotants; Külanaiste trenn; Meeste sigariklubi; Memme-Taadi Klubi; Beebikool), regulaarselt töötas noortekeskus.

2006 aastal valiti Vanamõisa külas taas värske külavanem järgneva kolme aasta ajaks, kelleks sai Vahur Utno.

2007 aastal lõpetati seltsimajas rekonstrueerimistööd.

2007. a. sügisest asus Vanamõisa seltsimaja juhataja ametikohale Katrin Krause ning täiend regulaarsete ürituste arv ning huviringide arv Vanamõisa seltsimajas kasvas üle kümne.

Huviringe alates 2007. a tegutseb üle kümne: noorteühendus ELO, flamencotants täiskasvanutele ja lastele, külanaiste trenn, meeste sauna-sigariklubi, Memme-Taadi klubi, pesamunade loovustund, 3-6 a. loovusstudio seltskonnatantsu huviring algajatele ja

edasijõudnutele, noortebänd FEEDBACK, LC Laagri Lions Klubi. Samuti toimuvad erinevad tsüklilised koolitused vastavalt külaelanike huvile: väikelaevajahi koolitus, Ardo Holtsi fotokursus, viltimine, siidimaal, keeleõpe.

Sordi tegemisele on külas vähe rõhku pandud, osalt ka seepärast, et puuduvad kohad sportimiseks ja vabas õhus liikumiseks. Olukord peaks paranema juba lähiaastatel, sest EL rahastas 2007. a kirjutatud projekti Kolme küla spordi- ja mänguväljak ning Vanamõisa lõkkeplatsile ehitatakse avalik spordiplats ja laste mänguväljak.

Küla traditsioonilised üritused

Külaelu elavnemine sai alguse 2003 aasta alguses ning seetõttu eksisteerib külal mitmeid väljakujunenud traditsioone. MTÜ Vanamõisa küla korraldab üritusi nii oma külale, kui ka lähiküladele ja samuti on mitmete ülevallaliste ürituste korraldaja.

Saue Valla Suur Suvelõpupidu Soos Külad Päeva ja Vanamõisa Käsitöölaadaga – 2008 a. toimus üritus juba kuuendat korda. 2003 aastal alguse saanud küla traditsioon on kasvanud mainekaks ürituseks, kuhu saabub külalisi üle eesti. Arvestades järjepidevust on populaarsus ja külastajate arv kasvanud. 2003 aastal oli külastajaid 100 ringis siis 2007 aastal külastas meid ligikaudu 2000 inimest ning 2008 oli osavõtjate arv kasvanud 8000-ni. Programmis leiab igäiks endale midagi – kvaliteetne käsitöölaad, lasteala, ökoala, ekstreemala, masinate tutvustus, hea kultuuriprogramm jne. Meie pikaajalised partnerid on Saue valla külad, Harju Maavalitsus, Maanteeamet ja Tuletõrje- ja Päästeamet koos päästetehnika demonstratsiooniesinemistega, paljud Saue valla ettevõtted kes tutvustavad oma tooteid ja toodangut. 2008 a. alustasime uue traditsiooniga. Et tähtsustada külaelu ja aktiveerida küladevahelist suhtlust toimus 2008 a. aastal külade päeva raames võistlus „Saue valla talendikam küla”, kus küla esindustel tuleb kätt proovida erinevate võistkondlike jõukatsumiste- kala grillimine, kiiking, vibu laskmine ja vaba voor.

Saue valla jalgrattaretk – 2009 a. toimub populaarne spordiüritus juba neljandat korda. Rattureid on retkel 200 ringis – nii lapsi, kui täiskasvanuid. Ürituse eesmärgiks on perega koos tervisesportimine ja Saue valla külade tundma õppimine ning külade ajaloo tausta teadmine. Rattaretkel osalemine annab võimaluse vallarahval omavaheliseks suhtlemiseks, tõstab koostöötahet ja ütekuuluvustunnet.

Jaanituli Vanamõisa lõkkeplatsil – juba kuus aastat on küla ja lähikülad kogunenud 23. juuni Vanamõisa lõkkeplatsile et, tähtsustada eesti ühte tähtsamat rahvuslikku sündmust. Tuli

on läbi ajaloo olnud eestlastele tähtsal kohal. Ka tänapäeva modernses ühiskonnas ühendab jaanitule süttimine meie meeli. Ürituse eesmärk on Vanamõisa ja lähikülade kokkukuuluvustunde süvendamine läbi traditsiooniks saanud ürituse. Traditsiooniline jaanituli koos rahvuslike traditsioonide rõhutamisega, õhtujuhi, ansambli, esinejate, sportlike mängude ja laste üritustega. Osalejaid 200-300.

Lumelinna ehitus Vanamõisa lõkkeplatsil ja suur vastlatrall – Traditsioon aastast 2003. Organiseeritakse vastlapäev vallarahvale mängude, auhindade, traditsiooniliste rahvustoitude ja simmaniga. Lumelinna ehitust ja vastlapäeva on raske ette planeerida, kuna see oleneb palju ilmastikutingimustest. 2008 a vastlapäev küll toimus plaanipäraselt, kuid ei olnud lund lumelinna ehituseks. Samas peaksid lumelinna ehitusest mõnu ja rõõmu tunda meie valla väikesed kodanikud, kelle selliseid üritusi vallas on vähevõitu. Vanamõisa küla lõkkeplatsil valmistatakse ette lumega kaetud ja valgustatud kelgumägi, mille tegemiseks panevad õla alla kohalikud ettevõtted ja külaelanikud. Kui ilm lumega õnnistatakse siis kelgumäge kasutatakse usinasti ja nii võib päevasel ja õhtusel ajal näha seal kelgutamas nii väikesed mudilasi kui emmesid-issid. Lumelinna ehitavad ja valimistavad ette Saue valla külade erinevad võistkonnad. Keda samuti premeeritakse parima tegija näol. Peale lumelinna valmimist pakkuda vallarahvale võimalust seda aktiivselt ka kasutada. Asukoht on sobilik, sest linn paikneb valla keskel ja seda on võimalik külastada ka peale tööpäeva lõppu, kui väljas on juba pime, sest plats jääb valgustatuks talve lõpuni.

Volbriöö – on suuantud küla noortele, süüdatakse volbriöö tuli lõkkeplatsile, noored teevad ise diskomuusikat, mängud, tants ja trall.

Kevadised koristustalgud ja lõkkeplatil puude istutustalgud – alates 2003 a. on korraldatud igakevadisi koristustalguid, lõkkeplatsi ehitust ja puude istutamist neist tähelepanuväärsemad leidsid aset 2003 ja 2008 aastal. 2003 aasta septembris viidi läbi talgud, kus ühiselt korraldati muinsuskaitseväärsega II aastatuhandest arheoloogiamälestise Sõeru ohvriallika asukoht ja ümbrus. Ohvriallika juurde pandi üles ka korralik stend, kus kirjas hariv ja tõepärane lugu ohvriallikast. Allikaümbruse korrastamine võeti ette eesmärgil, et väärtustada küla ajalugu ja tõmmata ka naaberkülade inimeste tähelepanu põnevatele asjadele meie ümber. 2008 a. mais suure koristuskampaania raames korraldati Vanamõisa küla eestvedamisel Alliku, Püha ja Vanamõisa küla koristustalgud kus osales kokku 9 meeskonnajuhti koos oma meeskonnaga kokku 135 inimest. Puhastati teeäärsed, metsaalused, omavoliliselt tekkinud prügi maha paneku kohad. Tänuühenduse talgulistele toimus kolme küla meeskondade tänuõhtu Lõkkeplatsil, kus grilliti ühiselt ja jagati muljeid päevast.

Jõulukuu traditsioonid:

Advendiaja alguse küla kogunemised lõkkeplatsile või seltsimaja parki, et süüdata esimene advendiküünal ja sisse õnnistada suur ehetega kuusk. Jõulurahu alguse aja kuulutab välja külavanem. Koos mängitakse ja lauldakse.

Advendiõpikojad – viltimine, siidimaal, õlenukid, jõuluehted jne.

Vanamõisa Jõuluturg 2008 a. toimus esimest kord ning järgmistel aastatel korratakse. Müügil käsitöö, mängivad rahvamuusikud ja päeva juhib Jõulusokk.

Alates 2004 a. on korraldatud igaaastaselt Laste jõulupeod, eakate jõulupeod, täiskasvanute jõulupeod, mis on nii külarahva kui ka lähikülade elanike seas väga populaarsed.

Lastehommikud – alates 2007. a. sügisest toimuvad regulaarsed üritused erinevatele eagruppidele. Kord kuus toimuvad lastega peredele vahvad lastehommikud, kus pakutakse tegevust kogu perele. Lastega tegeleb Mängujuht, kes on riietunud mõneks vahvaks tegelaseks ning külla tulevad erinevad esinejad. Iga hommiku teema on erinev, meeleolukas ja õpetlik samuti lapsi hariv - õpitakse koos uusi teadmisi läbi mängude, lapsed saavad meisterdada arendades oma käelist tegevust samuti toimuvad sportlikud võistlusmängud ja teeme ise midagi kergemat süüa. Tegevust jätkub ka lapsevanematele.

Noortekas – 2007. a sügisest käivitus Vanamõisa seltsimajas noorteprojekt „Noortekas”, mis tõi rekord arvu noori seltsimajja, suurimatel üritustel näiteks MTV Eesti külaskäik tõi kokku ligikond 100 noort. Vanamõisa küla ja teiste lähikülade noortele toimub külasiseselt vähe igakuiseid planeeritud üritusi ning tähelepanu noortele on kesine. Seega oleks vaja luua noortele võimalus käia koos eesmärgipäraselt. Projekt “Noortekas” elluviimine võimaldab noortel kokku saada üle kuu seltsimajas. Igale kohtumisel on kutsutud külla noortele huvi pakkuv avaliku elu tegelane või asutus, kelle kohta sooviks rohkem teada. Näiteks: mõni kuulus näitleja, sportlane, laulja, poliitik jne., kes viib läbi oma erialase workshopi, kus kõik noored saavad aktiivselt osa võtta. Selline tegevus võimaldab noortel oma tulevikku planeerida ja tõstab nende haritust ning paneb mõtlema millisena nad soovivad oma tulevikku näha.

Kõva mehe jooks – "Tough guy run"– MTÜ Vanamõisa suusaklubi korraldas 2008 a. Eestis esimese omalaadse spordivõistluse Kõva mehe jooks, maailmas tuntud ka muda jooksu nime all. Osalejaid tuli üle Eesti eri paigust. Toimus 09.08.08, osalejaid oli ligi 300 ja lõpetajaid 244 inimest. Rada oli täis tuubitud looduslikke ja spetsiaalselt jooksu jaoks ehitatud takistusi. Kohal oli ka Kanal 2 ning artiklid Saue valla lehes ja Harjumaa lehes. Korraldajad soovib traditsiooni jätkata ning 2009 juulis toimub sarja teine jooks. 2009 jooksule on oodata üle 500

inimese ja osalejaid ka välismaalt mis teeb tulevikus jooksust Harjumaa põnevaima jooksuürituse ka lisaks siseturistidele ka välisturistidele. Sellise mastaabiga võistluse korraldamiseks on vajalik kindlasti korraliku Suusa ja Terviserada.

Külaelanikkond

Asustus – Vanamõisa küla puhul on tegemist külaga, kus suure osa elanikkonnast moodustab ühe tänava rahvas s.h. põiktänavad. Majad on tihedalt üksteise kõrval ja omavaheline side tugev. Valdavalt on tegemist eramajadega, üks korruselamu. Ülejäänut osa aga võib nimetada hajakülaks.

Vanuseline jaotus – Vanamõisa külas elanike arv seisuga 01. detsember 2008. valla registri andmetel oli 344. Mehi on kokku 160 ja naisi 184. Alla 18 aastasi lapsi on kokku 151, pensionäre 57, tööealisi külaelanikke on 136. Protsentuaalselt 16,6% pensionäre, 43,9% lapsi, 39,5% tööealisi.

Sooline – ja rahvuseline jaotus – Meeste ja naiste arv Vanamõisa külas suhteliselt võrdne, külaelanikud valdavalt eestlased. Rohkem on külas kahe-, kolme – ja neljaliikmelisi peresid, kuid esindatud on ka viie ja kuueliikmelised pered.

Seoses uute majade ehitamisega, tuleb külla pidevalt rahvast juurde, eriti tööealisi ja noori.

Küla inimkapital

Külaelanike üldine harituse ja haridustase on Vanamõisa külas on suhteliselt kõrge. Pea kõik töövõimelisest elanikkonnast töötavad. Töötute protsent on praktiliselt olematu.

Külas elab paljude elualade esindajaid. Esindatud on nii põllutöö – ja talumajapidamisega seotud ametid kui ka tehnikaalased ametid, haridus-, ja meditsiinitöötajad, finantsistid, juristid ja juhtivtöötajad. Piirkonna kultuurielu edendamise seisukohalt on olemas oskused käsitöö, näitekunsti, ajaloo huviliste ja muusika valdkonnas.

Külal on oma arvutispetsialist, kes hooldab küla internetivõrku.

Külaelanike koostöö

Traditsioonilised ettevõtmised – Külaelu elavnemine sai alguse 2003 aasta alguses ning seetõttu eksisteerib külal mitmeid väljakujunenud traditsioone. Aastaid on juba traditsiooniks olnud lumelinna ehitus (kui on lumi), vastlatrall, volbriöö, koristustalgud kevadel, jaanituli, jõulupeod nii lastele, täiskasvanutele kui ka eakatele, Saue valla jalgrattaretk, Vanamõisa jõuluturg ja meie aasta suursündmus Suvelõpupidu koos Vanamõisa Käsitöölaadaga, mis on toimunud juba 6 aastal ning leidnud nii valla kui ka Eesti tasemel suure populaarsuse. Küla traditsioone on tugevndanud Vanamõisa seltsimaja olemasolu.

Küla ühised tegemised – külainimeste kooskäimine seltsimajas, külakogu kooskäimine, külakoosolekud mis toimuvad 1- 2 korda aastas vastavalt vajadusele, vabatahtlik töö ürituste korraldusmeeskonnas, heakorraldus talgud ja Vanamõisa lõkkeplatsi ühist hooldamist.

2003 aasta septembris viidi läbi talgud, kus ühiselt korrastati muinsuskaitseväärusega II aastatuhandest arheoloogiamälestise Sõeru ohvriallika asukoht ja ümbrus. Ohvriallika juurde pandi üles ka korralik stend, kus kirjas hariv ja tõepärane lugu ohvriallikast. Allikaümbruse korrastamine võeti ette eesmärgil, et väärtustada küla ajalugu ja tõmmata ka naaberkülade inimeste tähelepanu põnevatele asjadele meie ümber.

2008 a. mais suure koristuskampania raames korraldati Vanamõisa küla eestvedamisel Alliku, Püha ja Vanamõisa küla koristustalgud kus osales kokku 9 meeskonnajuhti koos oma meeskonnaga kokku 135 inimest. Puhastati teeäärsed, metsaalused, omavoliliselt tekkinud prügi maha paneku kohad. Tänuühenduse talgulistele toimus kolme küla meeskondade tänuõhtu Lõkkeplatsil, kus grilliti ühiselt ja jagati muljeid päevast.

Kõikidel traditsioonilistel üritustel, mida korraldab MTÜ Vanamõisa küla on meeskonda haaratud küla vabatahtlike grupp. Kõige rohkem vabatahtlikke on tööl Suvelõpupeol koos Vanamõisa Käsitöölaadaga kus meeskonna suurus on umbes 40 inimest nii Alliku, Vanamõisa kui ka Püha külast. Teistel traditsioonilistel sündmustel on vabatahtlike meeskond vastavalt vajadusele 5-10 inimest. Külaelanikud on alati abivalmis ning nõus ürituste nimel oma aega ja energiat kulutama. Samuti on väga aktiivsed eakad kes rõõmuga löövad käed külge vastavalt oma võimalustele.

Külavanema olemasolu, külavanema tegevused - 2003 aasta 8. veebruaril valiti Vanamõisa küla külarahva poolt esimeseks külavanemaks Raul Sihver, augustis 2003 toimunud külakogu

koosolekul aga palus Raul Sihver pooleks aastaks puhkust külavanema ametist ning tema kohusetäitjaks määrati Ergo Paalman – MTÜ Vanamõisa küla juhatuse liige.

2006 a. Valiti Vanamõisa külas taas külavanem – Vahur Utno (2006-2008). 2009 a. alguses seisab ees uue külavanema valimine perioodiks 2009-2011.

Koostöö oma vallas – Seoses küla elujõulisemaks muutumisega ja endast märku andmisega on Saue vallavalitsus hakanud Vanamõisa küla toetama nii moraalselt kui materiaalselt. (siinkohal võiks ära märkida Saue valla toetava käe traditsiooniks saanud kultuuriürituste korraldamisel, lastelaagrite läbiviimisel) Vallavalitus on aktsepteerinud Vanamõisa küla külavanema ja külakogu valimist. Koostöös Vanamõisa külakoguga valmis Saue valla külavanema statuut, mille kinnitas Saue valla volikogu. Küla koosolekul on osalenud Saue valla esindaja ja vastanud külaelanikel tekkinud küsimustele. Saue vald toetab igati seltsimaja asutamist kolmele külale ning tagab jooksvate kulude (elekter, kütte) tasumise. Koostöös vabatahtlike, sponsorite ja Saue vallavalitsusega on valminud ka kolme küla Vanamõisa Lökkeplats.

Koostöö teiste valla seltsidega ja küladega on aktiivne. Mitmel ülavallalisel üritusel mida MTÜ Vanamõisa küla korraldab on kaasatud meeskonda ka teisi seltsi. Aktiivsemalt käib suhtlemine MTÜ Jõgisoo Vabaajakeskusega, MTÜ Maidla külaseltsiga, MTÜ Hüüru külaseltsiga, Ääsmäe Kooli Sihtasutusega, MTÜ Teemantiga, kellega on läbi viidud mitmeid ajalooliste filmide projekte. Tihedalt suhtleb omavahel Vanamõisa, Alliku ja Püha küla rahvas. Lisaks tehakse koostööd valla lasteaedadega ja koolidega. 2008 a. lõpus kuulutas Laagri Kool ja Ääsmäe Kool koostöös Vanamõisa seltsimajaga välja fotokonkursi „Minu kodu Saue vald”. Samuti on kontakt tihe kohalike ettevõtete ja firmadega, kes toetavad erinevaid kultuuriüritusi ja muid ettevõtmisi.

Koostöö ja sõprussidemed väljaspool valda – MTÜ Vanamõisa küla olnud mitmete teiste MTÜ-de nõustaja ning sõprussidemeid on loodud teiste valdade ja linnadega. MTÜ teinud ettekandeid koolitustel ja jaganud oma kogemusi infopäevadel. Tihedamalt suhtleme Muhu vallaga ja Toila linnaga, Viimsi Vabaajakeskusega samuti ka Harjumaa kultuurikorraldajatega.

Inimkapital – Külas elab paljude elualade esindajaid. Esindatud on nii põllutöö – ja talumajapidamisega seotud ametid kui ka tehnikaalased ametid, haridus-, ja meditsiinitöötajad, finantsistid, juristid ja juhtivtöötajad. Piirkonna kultuurielu edendamise seisukohalt on olemas oskused käsitöö, näitekunsti, ajaloo huviliste ja muusika valdkonnas.

Seltsitegevus

Küla seltsielu suurimaks plussiks on seltsimaja olemasolu. Ühiste ettevõtmiste käigus hakkas Vanamõisa küla aktiiv nägema koostöö ja seltsitegevuse võimalust naaberküladega – Alliku- ja Püha külaga. Külarahva seas tekkis soov külakeskuse rajamiseks kasvõi naaberküla territooriumil. Koostööst ja seltsitegevusest oldi huvitatud ka eelnimetatud külates. Vanamõisa küla eestvedamisel korraldati Alliku külas novembris 2003 esimene külakoosolek, päevakorras külavanema valimine Alliku külas ja ühise seltsimaja asutamine kolmele külale. 2003 aasta detsembris sõlmis Saue vald MTÜ Vanamõisa külaga üürilepingu Alliku külas asuva maja peale, tingimusel, et Vanamõisa küla avab selles hoones seltsimaja kolmele külale kasutamiseks (Vanamõisa-, Alliku-, Püha küla).

Maja, kuhu seltsimaja asutati pärineb aastast 1965. 2003 aasta detsembris algasid esimesed remonditööd seltsimaja ruumides sees ning valmis sai arvutiklass. Arvutiklassi remonti toetas Saue vald. Suuremateks remonditöödeks aga rahalised vahendid puudusid ning ühiselt otsustati taodelda abi Euroopa Liidu fondidest. Esimene projekt esitati välisfassaadi rekonstrueerimise kohta SAPARD programmi 23. detsembril 2003. Järgnevad projektid kirjutati külakogu eestvedamisel 2005 ja 2006 PRIA meede 3.2 programmi seltsimaja sanitaarruumide ja saalide rekonstrueerimiseks. Projektid rahastati ning seltsimaja töötab tänaseks täies mahus koos kahe ametikohaga - juhataja ja koristaja-perenaine. Seltsimaja majanduskulud ja palgafondi katab Saue Vallavalitsus.

Vanamõisa külakogu ja MTÜ Vanamõisa küla koostöö annab väga head võimalused ühiseks külaelu arendamiseks, meelelisuse kujunemiseks.

2003 aasta suvel kohandas MTÜ Vanamõisa küla koostöös Vanamõisa külakogu ja külaelanikega külale kooskäimise kohaks ühe taluniku maatüki. Talgute korras niideti muru, istutati puid ning ehitati lõkkeplats. Tänapäevaks on sellest kujunenud koht paljude traditsiooniliste külaürituste läbiviimiseks.

Küla lõkkeplatsi vahetus läheduses tegutseb Kasemäe Ratsaspordi Klubi, kus on võimalik hobustega tegelda nii külaelanikel kui ka mujalt pärit huvilistel.

Seltsimaja on hästi toimiv külakeskus, kus viiakse regulaarselt läbi erinevaid külatraditsioonilisi üritusi ning käiakse koos huviringides.

2006 aasta seisuga tegutses külas kuus huviringi (ELO; Flamencotants; Külanaiste trenn; Meeste sigariklubi; Memme-Taadi Klubi; Beebikool), regulaarselt töötas noortekeskus.

2007. a. sügisest asus Vanamõisa seltsimaja juhataja ametikohale Katrin Krause ning täiened regulaarsete ürituste arv ning huviringide arv Vanamõisa seltsimajas kasvas üle kümne.

Alates 2007. a. sügisest toimuvad regulaarsed üritused erinevatele eagruppidele. Kord kuus toimuvad lastega peredele vahvad lastehommikud, kus pakutakse tegevust kogu perele. Lastega tegeleb Mängujuht, kes on riietunud mõneks vahvaks tegelaseks ning külla tulevad erinevad esinejad. Iga hommiku teema on erinev, meeleolukas ja õpetlik samuti lapsi hariv - õpitakse koos uusi teadmisi läbi mängude, lapsed saavad meisterdada arendades oma käelist tegevust samuti toimuvad sportlikud võistlusmängud ja teeme ise midagi kergemat süüa. Tegevust jätkub ka lapsevanematele.

2007. a sügisest käivitus Vanamõisa seltsimajas noorteprojekt „Noortekas”, mis tõi rekord arvu noori seltsimajja, suurimatel üritustel näiteks MTV Eesti külaskäik tõi kokku ligikond 100 noort. Vanamõisa küla ja teiste lähikülade noortele toimub külasiseselt vähe igakuiseid planeeritud üritusi ning tähelepanu noortele on kesine. Seega oleks vaja luua noortele võimalus käia koos eesmärgipäraselt. Projekt “Noortekas” elluviimine võimaldab noortel kokku saada üle kuu seltsimajas. Igale kohtumisel on kutsutud külla noortele huvi pakkuv avaliku elu tegelane või asutus, kelle kohta sooviks rohkem teada. Näiteks: mõni kuulus näitleja, sportlane, laulja, poliitik jne., kes viib läbi oma erialase workshopi, kus kõik noored saavad aktiivselt osa võtta. Selline tegevus võimaldab noortel oma tulevikku planeerida ja tõstab nende haritust ning paneb mõtlema millisena nad soovivad oma tulevikku näha.

Huviringe alates 2007. a tegutseb üle kümne: noorteühendus ELO, flamencotants täiskasvanutele ja lastele, külanaiaste trenn, meeste sauna-sigariklubi, Memme-Taadi klubi, pesamunade loovustund, 3-6 a. loovusstudio seltskonnatantsu huviring algajatele ja edasijõudnutele, noortebänd FEEDBACK, LC Laagri Lions Klubi. Samuti toimuvad erinevad tsükilised koolitused vastavalt külaelanike huvile: väikelaevajahi koolitus, Ardo Holtsi fotokursus, viltimine, siidimaal, keeleõpe.

Küla muutumine ja arengutendentsid

Seoses pealinna lähedusega on küla areng kiire ning positiivses suunas. Pidevalt lisanduvad uued elamud, uued elanikud.

Uute majade tekkimine on ühest küljes positiivne, kuid teisest küljest on oht küla liitumisel linnaga – küla looduslik miljöö kaob, kaob küla kooslus, küla tüüpi asustus, kasvab tõenäoliselt kuritegevus.

Kaob külale tüüpiline põllumajandustegevus, kuna põllumajandusmaad jagatakse kruntideks.

Küla käsitlevad õigusaktid

Vanamõisa külas on vastu võetud külavanema statuut.

Kõigile riigimaanteedele ja raudteele on kehtestatud sanitaarkaitse tsoon.

KÜLA VAJADUSED

Küla probleemid

1. Vanamõisa küla asub suhteliselt suurel territooriumil. Küla äärealad jäävad kaugemale ühiskondliku transpordi peatustest ja kauplustest. Kaugeks jääb ka vallakeskus ja vallavalitsus.
2. Naabruses asuvad ambitsioonikad ja laienemishimulised keskused: Saue linn ja Laagri.
3. Puuduvad kasutatavad riigimaad.
4. Plaanitav Paldiski naftatransiit raudteel.
5. Vähene atraktiivsus ja piiratud võimalused eraettevõtluses.
6. Plaanitav tiheasustus.
7. Väikelastele puuduvad mänguväljakud.
8. Vähe võimalusi sportimiseks (puuduvad spordiväljakud).
9. Kergliiklusteede puudumine.
10. AS STERI olemasolu.
11. Puudub kaasaegne veevõrk ja kanalisatsioon.
12. Puuduvad rahalised vahendid küla lõkkeplatsil arendustegevuseks.
13. Puudub ühendus valla keskusega.
14. Hooldamata maatükid.
15. Nõrk ühistransport (Alliku, Laagri-Saue, Alliku- Hüüru).
16. Linnalähedus-kuritegevus.
17. Vähene ettevõtlus.
18. Vähe töökohti külas.
19. Hajaasustus alad.
20. Halb teede olukord.

21. Terviseraja puudumine.
22. Omavalitsuse nõrk toetus, ei täida lubadusi.
23. Ühendus Saue linnaga on jalakäijale eluohtlik.
24. Madalal lendavad ja mürisevad deltaplaanid.
25. Puuduv inimväärne võimalus kuiva jalaga Saue linna keskusesse pääsemiseks eriti just LIIKUMISPUUDEGA inimesel, kes ei saa isegi lähimasse poodi ilma transpordita.

Küla vajadused

1. Kergliiklusteede ehitamine.
2. Veetrassi rajamine (joogivesi on saastatud).
3. Teede remontimine.
4. Kanalisatsiooni ehitamine (ühiskanalisatsiooni puudumise tõttu võivad settekaevud saastata joogivee).
5. Gaas (küte – kivisõega kütmine saastab ümbritsevat loodust).
6. Arendada Lõkkeplatsi vabaõhu-, kultuuri- ja spordiürituste toimumiskohaks.
7. Laste mänguväljaku ja spordiplatsi ehitus.
8. Vabaõhulava ehitus.
9. Suusa ja tervisaeraja väljaarendamine.
10. Infrastruktuuri arendamine.
11. Ettevõtluse arendamine.
12. Turismi arendamine.
13. Transpordi arendamine.
14. Küla heakorrastamine.
15. Uute elanike kaasamine ühistegevusse.
16. Projektide kirjutamisega erinevatest fondidest raha taotlemine küla arendamise eesmärgil.

Vanamõisa küla tulevikupilt 2015 ja kaugemas perspektiivis

Vanamõisa küla on avatud, atraktiivne, heakorrastatud ja kaasaegse infrastruktuuriga elujõuline küla. Küla on aktiivset tegevust soosiv inimese ning looduse sõbralik, elamiseks ja puhkamiseks turvaline piirkond. Külas on väljakujunenud oma traditsioonid, mida jätkatakse järjepidavalt. Külas ei ole suurtööstusi ja keskkonda saastavaid ettevõtteid, toimib säästev ning loodusthoidev majandustegevus. Välja on ehitatud avalikuks kasutuseks spordi- ja vaba aja veetmise plats. Küla on sotsiaalne – toimub ühtne ja sõbralik seltsitegevus. Küla on kodune.

ARENDEEELISTUSED JA EESMÄRGID

Vanamõisa küla arengu üldeesmärgid:

- ❖ Küla terviklik areng (majapidamiste, külaseltsi ja küla ettevõtete ning valla vaheline partnerlus);
- ❖ Külaga seotud huvigruppide vahelise koostöö ja teineteise täiendamise kaudu harmoonilise arengu tagamine, aidates sellega tõsta Vanamõisa küla mainet ja identiteeti;
- ❖ Vanamõisa lõkkeplatsi arendamine spordi- ja vabaaja ürituste toimumiskohaks;
- ❖ Külale sobiliku elamuehituse soodustamine, hoides külale omast asustust ja säilitades elanikele harjumuspärane privaatsus (küla majapidamiste 3 kordne kasv);
- ❖ Külale omase kultuuriolustiku ja tervikliku stiili säilitamine ning küla territooriumi heakorrastamine (heakorrastamata maad ja majapidamised puuduvad);
- ❖ Külaelanikele ühiskanaliseerimise, kütte- ja veetrassi tagamine;
- ❖ Puhta looduse säilitamine. Loodusobjektide hoidmine ja kaitsmine ning roheline mõtteviisi järgimine ettevõtluses ja majapidamistes;
- ❖ Maaga seotud tegevuste säilitamine ja arendamine.

Eelisarendatavad valdkonnad tähtsuse järjekorras

Ühistegevus

Olulisus: Ühistegevus on külaelu alus, mille kaudu toimub külaelanike aktiviseerumine ja saavad alguse uued ideed, iseenda väärtustamine ja eneseteostus. Selguvad küla eestvedajad. Vanamõisa lõkkeplatsi arendamine ühisürituste toimumiskohaks soodustab külale omaste traditsioonide teket, tugevndab elanike omavahelist sidet ja traditsiooniliste ühisürituste korraldamist. Külas tekib koostöö ja infovahetus erinevate huvigruppide ning erineva mõttelaadiga inimeste vahel (külaelanikud, ettevõtjad, puhkajad).

Eesmärk: Külaelanike aktiivsuse tõus ning spordi- ja vaba aja veetmise võimaluse pakkumine vabas õhus. Inimeste tegevustesse kaasamine ja toimima hakkava külakeskuse väljaarendamine.

Tulem:

- ❖ Külaelanikud on vähemalt 50% võrra aktiivsemad, nende enesehinnang on tõusnud ning nad on teotahtelisemad ja algatus- ning läbilöögivõimelisemad. On tekkinud koostöö külaelanike, MTÜ Vanamõisa küla, külaseltsi majapidamiste ja ettevõtete vahel;
- ❖ On rajatud spordi ja vaba aja veetmise plats külaelanikele ja ka naaberkülaelanikele aastaringse kooskäimise kohana;
- ❖ Ehitatud on Laululava, kus toimub üritusi erinevatele eagruppidele;
- ❖ On olemas külale omased traditsioonid, korraldatakse ühisüritusi. Tehakse koostööd teiste küladega kultuuri- ja spordiürituste korraldamisel;
- ❖ Ratsaspordivõimaluste laiendamise sidumine küla kooskäimise koha arendamisega ja küla traditsioonidega;
- ❖ Külas on kindlustatud avalik kord ning turvalisus naabrivalve, ettevõtete, valla ja riiklike turvastruktuuride koostööna. On tekkinud turvatunne.

Tegevused:

- ❖ Külas asuvate erinevate huvigruppide vahel koostöö algatamine; külaelanike ja ettevõtjate kaasamine MTÜ Vanamõisa küla ridadesse ja töösse. MTÜ Vanamõisa küla tegevuskava koostamine, küla sisekorra – eeskirjade väljatöötamine;
- ❖ Lepingute sõlmimine (MTÜ, küla ettevõtjate, valla, teenuste pakkujate jne. vahel);
- ❖ Teabetoa ja küla infopunkti arendamine;
- ❖ Lõkkeplatsi arendus spordi- ja vaba aja keskuseks;
- ❖ Lõkkeplatsile spordi- ja laste mänguväljaku rajamine – tegevuse eesmärgiks suurendada piirkonna elukvaliteeti ja elukeskkonna atraktiivsust, ehitades sinna spordi- ja mänguväljak koos valgustusega. Luua piirkonnas võimalused kõikidele sportimiseks ja lastele koos peredega mängimiseks. Vajalik on arendada piirkonna külaelu eesmärgipäraselt ja

terviklikult vastavalt Vanamõisa küla arengukavale ja Saue valla üldisele arengukavale. Prioriteetne eesmärk on et, sporditegevus oleks kättesaadav kõigile ja samuti populaarne. Läbi eesmärgi rakendub kolme küla keskusesse mängu- ja palliplatsi rajamine ja samuti Vanamõisa Lökkeplatsi arendustegevus vabaõhuürituste toimumiskohaks;

- ❖ Lökkeplatsile Vabaõhulava ehitus. Lökkeplatil toimub aastaringselt külasiseseid, vallasiseseid kui ka juba laiema ringkonnaga vabaõhu üritusi – vastlapäev ja suur ülevallaline lumelinna ehitus, kui ilmastik lubab siis uisuplatsi rajamine avalikuks kasutuseks, Volbriöö üritus noortele, Jaanituli nii oma kui naaberkülaelanikele, Vanamõisa käsitöölaad koos suvelõpu peo ja külade päevaga. Seniajani on renditud ürituste läbiviimiseks välilava ja tihti on see organiseerimise puhul olnud pidurdavaks faktoriks, kuna see nõuab alati lisaks lisaelarvet ja samuti kannatab ka kvaliteet, kuna laenatud asjad ei ole alti kõige töökindlamad. Esitatud kujul investeeringuprojekt vähendab tegevuskulusid, mis lava rendile kulub. Projekti läbiviimine annaks võimaluse ühekordseks investeeringuks, mis teenib üritusi aastaid. Vabaõhulava ehitus on kooskõlas ka Saue valla arengukavaga 2009-2013. Valla arengukavas peatükis sotsiaalne keskkond, alampeatükis kultuur, sport vaba aeg lk 40 on kajastatud valdkonna peaeesmärk, alameesmärgid ja tegevused. Perioodi tegevusena on välja toodud vabaõhuürituste toimumiskoha väljaarendamine Vanamõisa külla Reinu kinnistule, mängu ja spordiväljakute rajamine, laululava rajamine koos tantsuplatsi ja pinkidega, parkla ja puhekoha ehitamine;
- ❖ Külale omaste traditsioonide loomine ja hoidmine; koolituste ja ühisürituste korraldamine; naaberküladega koostöö tegemine;
- ❖ Külapäevade läbiviimine – Vanamõisa käsitöölaada arendamine;
- ❖ Rahvatraditsiooniliste ühisürituste igaaastane korraldamine;
- ❖ Ratsaspordi ning hobustega seotud harrastuste sidumine küla ürituste plaaniga;
- ❖ Naabrivalve rakendamine;
- ❖ Suusa- ja terviseraja ehitamine;
- ❖ Koerte jalutus- ja treenimisplati arendamine Suurevälja äärsel põllul.

Keskkond ja heakord

Olulisus: Heakorrastatud ja eluterve looduskeskkonnaga, hooldatud maa ja metsa ning puhta vee ja õhuga külas tahetakse elada ja puhata.

Eesmärk: keskkonnahoidliku elustiili, keskkonnasäästliku tarbimise ja tootmise ning heakorrastatud ümbruse väärtustamine külaelanike, külas tegutsevate ettevõtjate seas. Küla heakorrastamine.

Tulem:

- ❖ On tagatud eluterve ja heakorrastatud looduskeskkond;
- ❖ Küla territoorium on heakorrastatud;
- ❖ Metsad on säästvalt majandatud.

Tegevused:

- ❖ Heakorrastustööde ja talgute korraldamine; teeäärte korrashoidmine; Sõeru ohvriallika korrastamine; mälestusmärkide korrastamine ja märgistamine;
- ❖ Heakorrastuskonkursside korraldamine;
- ❖ Vanamõisa küla Kasemäe ratsaspordikompleksi arendamine. Klubi kasutuses oleva territooriumi piiramine visuaalselt ümbruskonda sobiva ja hobusekindla piirdeaiaga. See tagaks turvalise hobuste pidamise klubi territooriumil ja sulandumise küla lõkkeplatsi funktsionaalsusega. Samuti tagatakse hobuste turvalisus lõkkeplatsil toimuvate muude ürituste korral ja küla elutsoonide suhtes. Liivaplatsi ja sinna juurde kuuluva vaate ja kohtunike paviljoni rajamine koos ratsaspordi inventari hoidmise võimalustega ning kastmissüsteemiga. Liivaplats on vajalik ratsaspordi ürituste ja treeningute läbiviimiseks välitingimustes. Investeering olemasoleva sisemaneezi, abihoone ja tallide kohandamiseks ratsaspordiürituste läbiviimiseks, et võimaldada vaatajatele (publikule) tingimused ürituste ja treeningute jälgimiseks ja tagada üritustel ja treeningutel osalejate turvalisus;
- ❖ Keskkonnateadlike koolituste läbiviimine; loodussäästlike ja tervist toetavate toodete propageerimine;
- ❖ Prügimajanduse korrastamine (üldkasutuslike ja individuaalsete konteinerite muretsemine);
- ❖ Prügiveo korraldamine ja lepingute sõlmimine;
- ❖ Ettevõtete poolt keskkonnalaste nõudmiste täitmine ja kontroll.

Küla ettevõtlus

Olulisus: Ettevõtlus aitab elavdada küla elukeskkonda ning olemasolevate inim- ja loodusressursside abil luua uusi lisaväärtusi. Pakkuda külaelanikele eneseteostust ja luua uusi töökohti.

Eesmärk: tegusate majapidamiste ja edukate väikeettevõtetega elujõuline küla.

Tulem:

- ❖ Edukate ettevõtete ja majapidamiste baasil on külas loodud 20 uut töökohta;
- ❖ Vähemalt kaks majapidamist tegeleb loodussõbraliku loomapidamisega;
- ❖ Vähemalt kaks majapidamist pakuvad puhke- ja turismiteenuseid.

Tegevused:

- ❖ Küla ettevõtlusstrateegia väljatöötamine;
- ❖ Turismiarendusalase koostöö algatamine erinevate huvigruppide ja turismiettevõtjate vahel; küla turismiarenduskava väljatöötamine; koostöö erinevate turismifirmadega; turismiinfo jagamine.

Infrastruktuur

Olulisus: On elukvaliteedi alus, kuna hästi väljaarenenud infrastruktuur elavdab külas majandustegevust ja võimaldab luua uusi töökohti ning suurendab arengut külas.

Eesmärk: Küla infrastruktuuri parendamine ja kaasajastamine 50% osas.

Tulem:

- ❖ Küla infrastruktuur on kaasajastatud. On rajatud vee- ja kanalisatsioonisüsteem, korrastatud külateed, on olemas hästi funktsioneerivad sideteenused ja internet;
- ❖ Küla teabetoa loomine on suurendanud infovahetust ja info kättesaadavust. Vähemalt 80% võrra on suurenenud interneti kasutamine.

Tegevused:

- ❖ Külateede korrastamine – teede hõõveldamine, silumine, pindamine, aukude parandamine, asfalteerimine – kõnnitee rajamine Alliku külast Saue raudteejaama viivale teele, Küla lõkkeplatsiga piirneva Vanamõisa - Tutermaa maanteelõigu Ratsaspordiklubi ja lõkkeplatsi funktsionaalsust arvestav korrastamine ja asfalteerimine;
- ❖ Kergliiklusteede ehitamine;

- ❖ Üldkanalisatsiooni ehitus;
- ❖ Vanamõisa küla Kasemäe ratsaspordikompleksi arendamine: Klubi kasutuses oleva territooriumi piiramine visuaalselt ümbruskonda sobiva ja hobusekindla piirdeaiaga. See tagaks turvalise hobuste pidamise klubi territooriumil ja sulandumise küla lõkkeplatsi funktsionaalsusega. Samuti tagatakse hobuste turvalisus lõkkeplatsil toimuvate muude ürituste korral ja küla elutsoonide suhtes. Liivaplatsi ja sinna juurde kuuluva vaate ja kohtunike paviljoni rajamine koos ratsaspordi inventari hoidmise võimalustega ning kastmissüsteemiga. Liivaplats on vajalik ratsaspordi ürituste ja treeningute läbiviimiseks välitingimustes. Investeering olemasoleva sisemaneezi, abihoone ja tallide kohandamiseks ratsaspordiürituste läbiviimiseks, et võimaldada vaatajatele (publikule) tingimused ürituste ja treeningute jälgimiseks ja tagada üritustel ja treeningutel osalejate turvalisus.
- ❖ Internetiühenduse laiahaardelisemalt sisseadmine koostöös internetilahendusi pakkuvate ettevõtetega;
- ❖ Veetrassi rajamine;
- ❖ Gaasitrassi rajamine;
- ❖ Majapidamiste ja ettevõtete reoveega seotud probleemide lahendamine külale sobilike tehniliste lahenduste leidmisega;
- ❖ Valla üldplaneeringus Vanamõisa külale sobiliku elamuehituse planeerimine;
- ❖ Ohutu ja mitmetasandilise kergliiklustee rajamine koostöös Keila, Saue, Saue valla ja Tallinna linnaga Keilast Tallinnani sarnaselt Helsingi lähiümbrusega raudtee kõrvale.

Küla maine kujundamine

Olulisus: Küla ajaloo, kultuuri, arhitektuuri ja mälestusmärkide väärtustamine ning nende tutvustamine küla potentsiaalsetele finantseerijatele ja turistidele, et suurendada raha sissevoolu külla.

Eesmärk: Avatud ja atraktiivne, heas mõttes tuntud ja teatud küla nii Eestis kui ka välismaal.

Tulem:

- ❖ Küla on muutunud avatud ja atraktiivseks, külale on välja kujunenud oma stiil, traditsioonid ja sümboolika. On märkimisväärselt tõusnud küla identiteet ja maine

Tegevused:

- ❖ Küla maine parandamine; viidamajanduse korrastamine; külapiiride märgistamine
- ❖ Küla tutvustamine(tutvustuspäevad); Küla interneti lehekülje kujundamine ja ülespanemine; küla kaardi ja asendiplaani koostamine ja paigaldamine teadetetahvlile ja küla teabetuppa;
- ❖ Spordi- ja mänguväljaku ehitamine;
- ❖ Vabaõhulava ehitus;
- ❖ Hobuturismi võimaluste arendamine külas;
- ❖ Reklaammaterjalide ja trükiste koostamine; külategemiste kajastamine meedias;
- ❖ Küla sümbolika ja logo väljatöötamine;
- ❖ Ajaloo uurimine ja väljakujunenud traditsioonide väärtustamine;
- ❖ Pärandkultuuri objektide ja I Eesti Vabariigi aegsete ehitiste kaardistamine;
- ❖ Küla kroonika pidamine.

TEGEVUSKAVA

Koostatud tegevuskava eesmärgiks on kirjeldada Vanamõisa küla arenguks vajalikke eelisarendatavaid valdkondi ja nende elluviimiseks vajalikke tegevusi. Tuua välja tegevuste ajaline struktuur, määrata tegevuste läbiviijad, tegevuste läbiviimise eest vastutajad ja finantseerimisallikad tegevuste läbiviimiseks.

Tähtsamad tegevused aastal 2009-2015

- ❖ Külas asuvate erinevate huvigruppide vahel koostöö algatamine;
- ❖ Teabetoa ja küla infopunkti arendamine;
- ❖ Seltsimaja, kui ühise kokkusaamiskoha arendamine;
- ❖ Ratsaspordikeskuse väljaarendamine;
- ❖ Kergliiklusteede ehitamine;
- ❖ Vanamõisa Lökkeplats – maa väljaostmine omanikult, Raivo Viidult;
- ❖ Spordi- ja laste mänguväljaku ehitamine Vanamõisa Lökkeplatsile;
- ❖ Saue valla keskpriirkonna Vabaõhulava ehitus Vanamõisa Lökkeplatsile;

- ❖ Puhkekoha ehitus Vanamõisa Lõkkeplatsile;
- ❖ Vanamõisa Lõkkeplatsi arendamine Saue valla vabaõhu ürituste toimumiskohaks;
- ❖ Suusa- ja terviseraja ehitus;
- ❖ Sõeru ohvriallika korrastamine;
- ❖ Prügimajanduse korrastamine;
- ❖ Külateede korrastamine;
- ❖ Küla ajaloo kodu-uuringud;
- ❖ Küla kroonika pidamine.

Tegevuskava 2009-2015 detailsem kirjeldus on toodud käesoleva arengukava lisas nr 1.

ARENGUKAVA JÄLGIMINE JA KORRIGEERIMINE

Arengukava korraline ülevaatamine toimub üks kord aastas küla üldkoosolekul.

Arengukava uuendatakse:

- ❖ Seoses muudatustega seadusandluses;
- ❖ Seoses muudatustega valla arengukavas;
- ❖ Seoses arengukava tähtaja möödumisega;
- ❖ Arengukava erakorraline ülevaatamine toimub vajadusel;
- ❖ Ettepanekud arengukava muudatusteks vaadatakse läbi külakogu koosolekul;
- ❖ Arengukava korralise ülevaatamise eel viiakse läbi küsitlused külaelanike, külas tegutsevate ettevõtete ja organisatsioonide hulgas;
- ❖ Arengukava täitmist jälgivad külavanem ning MTÜ Vanamõisa küla juhatus.

Tegevuskava

1. Ühistegevus

Nr.	Tegevus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Finantsallikas
1.	Piirkonnas asuvate huvigruppide vahel koostöö algatamine, külaelanike ja ettevõtjate kaasamine MTÜ Vanamõisa küla töösse ja tegemistesse, tegevuskava koostamine	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ, projektid/vald ettevõtjad
2.	Lepingute sõlmimine	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/firmad/vald
3.	Küla infotahvlite uuendamine		X	X	X				MTÜ/vald - omanik
4.	Kolme küla seltsimaja kui ühise kokkusaamiskoha arendamine	X	X	X	X	X	X	X	Projektid /vald/ MTÜ
5.	Vanamõisa Lõkkeplats – maa väljaost omanikult Raivo Viidult	X							vald
6.	Kiige ehitamine Lõkkeplatsile			X	X				MTÜ/projektid
7.	Vabaõhuürituste toimumiskoha väljaarendamine Vanamõisa küla lõkkeplatsil	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/projektid/vald
8.	Lastele valgustusega mänguväljaku rajamine Vanamõisa Lõkkeplatsile – tegevuse pakkumiseks noortele peredele lastega	X	X						MTÜ/projektid/vald
9.	Sportiväljaku rajamine Vanamõisa Lõkkeplatsile (valgustusega) - spordi ja tervisepäevade korraldamine	X	X						MTÜ/projektid/vald

10.	T-11186 Tutermaa-Vanamõisa maanteearne riigimaa, mis piirneb katastriüksustega 72701:002:1034 ja 72701:002:0287 Muutmine sotsiaalmaaks – sinna pargi ja haljasala rajamine	X	X	X					MTÜ/vald/ projektid
11.	Teabetoa arendamine	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/Proj ektid/ vald
12.	Piirkonnale omaste traditsioonide loomine ja hoidmine, koolituste ja ühisürituste korraldamine, naaberküladega koostöö tegemine	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/ projektid/ vald
13.	Üleriigiliste tähtpäevade ja ürituste korraldamine	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/ projektid/ vald
14.	Puhkekoha ehitamine Lõkkeplatsile	X	X						MTÜ/ projektid/ vald
15.	Lõkkeplatsile Saue valla keskpäikonna laululava ehitus koos tantsuplatsi ja istepinkidega	X	X	X	X				MTÜ/ projektid/ vald
16.	Tervise – ja suusaraja rajamine 1,4 km	X	X	X					MTÜ Vanamõisa suusaklubi /projektid
17.	„Kõva mehe jooksu” korraldamine	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ Vanamõisa suusaklubi /projektid
18.	Vanamõisa käsitöölaada arendamine	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/ projektid/ vald
19.	Sõprussidemete loomine teistes riikides asuvate küladega	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/ projektid/ vald

20.	Vanamõisa mõisa taastamine		X	X	X	X			Omanik/projektid/vald
21.	Koostöö Saue linnaga	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/küla elanikud
22.	Naabrivalve rakendamine	X	X	X	X	X	X	X	külaelanikud

2. Keskkond ja heakord

Nr.	Tegevus	2009	2010	2011	2012	2014	2013	2015	Finants allikas
1.	Heakorratööde ja talgute korraldamine, teeäärte korrastamine, mälestusmärkide ja loodusobjektide korrastamine ja märgistamine	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/külaelanikud/projektid/vald
2.	Keskkonnateadlike koolituste läbiviimine, loodussäästlike ja tervist toetavate toodete propageerimine	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/projektid
3.	Keskkonnasäästliku prügimajanduse arendamine	X	X	X	X	X	X	X	Külaelanikud/vald
4.	Ettevõtete poolt keskkonnavalaste nõudmiste täitmine ja kontroll	X	X	X	X	X	X	X	Omanik

3. Küla ettevõtlus

Nr.	Tegevus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Finants allikas
1.	Piirkonna ettevõtlusstrateegia väljatöötamine		X	X	X	X			ettevõtjad

2.	Turismiteenuste ja turismipakettide väljatöötamine, piirkonna pidev turismialane reklaamimine, infovoldikute koostamine		X	X	X	X	X	X	MTÜ/ omanik / vald
3.	Hobuturismi võimaluste arendamine külas	X	X	X	X	X	X	X	omanik /vald
4.	Ratsaspordikeskuse väljaarendamine	X	X	X	X	X	X	X	omanik /vald

4. Infrastruktuur

Nr.	Tegevus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Finants allikas
1.	Kergliiklusteede ehitamine		X	X	X				Vald
2.	Veetrassi rajamine			X	X	X			Vald/ projekti d/külael anikud
3.	Üldkanalisatsiooni ehitamine					X	X	X	Vald/ projekti d/ külael anikud

5. Küla maine kujundamine

Nr.	Tegevus	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Finant sallik as
1.	Piirkonna maine parandamine, viitade korrastamine	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/ vald/ projek tid
2.	Piirkonna/külade tutvustamine, www	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/ vald/

	lehekülje kujundamine, piirkonna kaardi ja asendiplaani koostamine ja paigaldamine teadetetahvlile ja teabetuppa								projektid
3.	Reklaammaterjalide ja trükiste koostamine, külategemiste kajastamine meedias	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/vald/projektid
4.	Küla sümbolika ja logo väljatöötamine	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/vald/projektid
5.	Ajaloo uurimine ja väljakujunenud traditsioonide väärtustamine	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/vald/projektid
6.	Pärandkultuuri objektide ja I Eesti Vabariigi aegsete ehitiste kaardistamine	X	X	X	X				MTÜ/vald/projektid
7.	Küla kroonika pidamine	X	X	X	X	X	X	X	MTÜ/vald/projektid

Vanamõisa küla SWOT analüüs

TUGEVUSED	NÕRKUSED
<ol style="list-style-type: none"> 1. Strateegiliselt hea asukoht 2. Seltsimaja olemasolu 3. Aktiivne seltsielu ja külakogu 4. Hea ühiskondliku transpordi ühendus (Suurevälja teel) 5. Looduse lähedus 6. MTÜ Vanamõisa küla tegevus 7. Külavanema ja külakogu olemasolu 8. Sobiv elukeskkond 9. Tööjõuline elanikkond 10. Külas palju noori peresid, lapsi 11. Sotsiaalselt tugev alus küla aktiivi näol 12. Küla lõkkeplatsi olemasolu 13. Linna lähedus 14. MTÜ-de aktiivne tegevus 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kergliiklusteede puudumine 2. AS STERI olemasolu 3. Puudub kaasaegne veevõrk ja kanalisatsioon 4. Puuduvad rahalised vahendid küla lõkkeplatsil arendustegevuseks 5. Puudub ühendus valla keskusega 6. Hooldamata maatükid 7. Nõrk ühistransport (Alliku, Laagri-Saue, Alliku- Hüüru) 8. Linnalähedus-kuritegevus 9. Vähene ettevõtlus 10. Vähe töökohti külas 11. Hajaasustus alad 12. Halb teede olukord 13. Terviseraja puudumine 14. Omavalitsuse nõrk toetus, ei täida lubadusi 15. Ühendus Saue linnaga on jalakäijale eluohtlik
VÕIMALUSED	OHUD
<ol style="list-style-type: none"> 17. Arendada Lõkkeplatsi vabaõhu-, kultuuri- ja spordiürituste toimumiskohaks 18. Suusa ja tervisaeraja väljaarendamine 19. Infrastruktuuri arendamine 20. MTÜ ja külakogu koostöö valla ja naaberküladega 21. Ettevõtluse arendamine 22. Turismi arendamine 23. Naabrivalve 24. Transpordi arendamine 25. Küla heakorrastamine 26. Külaelanike aktiivsuse tõstmine 27. Uute elanike kaasamine ühistegevusse 28. Projektide kirjutamisega erinevatest fondidest raha taotlemine küla arendamise eesmärgil 29. Koostöö Saue linna kultuurikandjatega 30. Küla ajaloo uurimine 31. Küla heakorra konkurss 	<ol style="list-style-type: none"> 1. AS STERI 2. Rahastamata projektid 3. Tiheasustus 4. Juurdetulistajate hoolimatus 5. Magistraalide teke-need ei pea vastu nii suurele koormusele 6. Tööpuudus 7. Küla kui keskkond kaob linnaläheduse tõttu 8. reguleerimata liiklus Saue linna pääsemiseks-kõnnitee puudumise tõttu eluohtlik. 9. Vee reostus, õhu saastatud, keskkonno-ohhtlikud jäätmed 10. Kuritegevus

Koostajad

Arengukava juhtiv töörühm:

- ❖ Kristel Kuimet - külakogu liige / MTÜ vanamõisa Küla juhatuse liige
- ❖ Eero Kaljuste - külakogu liige / MTÜ vanamõisa Küla juhatuse liige/ettevõtja
- ❖ Ergo Paalman – MTÜ Vanamõisa küla juhatuse esimees/ettevõtja
- ❖ Vahur Utno – Vanamõisa külavanem
- ❖ Rein Meenkov – külakogu liige
- ❖ Tiina Marjamaa – külakogu liige/ELO noorte aktivist
- ❖ Eha Lettermo – külakogu liige
- ❖ Gunnar Lambin – Kasemäe Ratsaspordi klubi
- ❖ Helle Koppel – külakogu liige/pärandkultuuri uurija
- ❖ Andres Laineste – MTÜ Vanamõisa Suusaklubi
- ❖ Ädu Kriisa – külakogu liige
- ❖ Vanamõisa küla külaelanikud
- ❖ Katrin Krause – Vanamõisa Seltsimaja juhataja alates 01.09.2007